

GENOOTSCHAP NEDERLAND - ARUBA

VOOR U GELEZEN...

TEN GELEIDE

Geachte deelnemer van het Genootschap Nederland-Aruba, geachte lezer!

Hierbij ontvangt u de juli 2016-editie van Voor u Gelezen... De geregelde bloemlezing van berichten over actuele ontwikkelingen in en om Aruba is geredigeerd door ons bestuurslid Sidney Kock. Uit de reacties die ons bestuur ontvangt, maken wij op dat Voor u Gelezen door u wordt gewaardeerd.

Bijzondere aandacht is gewijd aan de berichtgeving over het overlijden op 7 augustus 2016 van dr. Mito Croes, oud-minister van Aruba, oud-lid van de Raad van State en tot zijn plotselinge dood zeer gewaardeerd lid van het bestuur van het Genootschap Nederland-Aruba. Hoofdpijn in de artikelen is de onmiskenbare en onomstreden inzet van Mito Croes voor Aruba en de kwaliteit en integriteit van het bestuur van zijn land en van het koninkrijk.

Voorts treft u in deze editie artikelen aan over 's lands economie en het belang van het toerisme, over het definitieve akkoord over de overname van Aruba's raffinaderij en over het politieke en maatschappelijke debat over het geregistreerd partnerschap en gelijkberechtiging.

Graag wijs ik u nog op onze website waar het essay is te lezen dat prof. dr. Gert Oostindie heeft geschreven naar aanleiding van 30 jaar Status Aparte van Aruba. Zie: www.genootschapnederlandaruba.nl.

Ik groet u hartelijk en hoop velen van u te zien op zaterdag 22 oktober op onze Jaarlijkse Bijeenkomst. Gastspreker is de President van de Raad van State, mr dr. Piet Hein Donner.

Nico van Grieken, voorzitter

Koninkrijk- en EU-relaties	2
04 augustus: Dimas automatiseert vergunningsproces	2
08 augustus: Koninkrijk verenigd in Rio.....	3
Financiën en economie	3
02 augustus : Bikker nog altijd positief over komst Fast Ferry	3
04 augustus: CBA: 'Economie 2015 gedragen door toerisme'	3
06 augustus: Ondanks langere vaartijd, ferry-service haalbaar'	4
12 augustus: "Bouw nieuwe boogbrug Spaans Lagoen gestart	4
16 augustus: Colombiaanse toerismemarkt Aruba neemt sterk toe	4
18 augustus: Adviesrapport CBA geeft geen uitsluitel all inclusive-wet.....	5
19 augustus: Gesteggel over rapporten en nader advies tijdens all-inclusive debat.....	5
24 augustus: Wetgeving all inclusive-toerisme aangenomen door Staten	6
26 augustus: Toerisme-minister wil relatie met Ahata herstellen	6

26 augustus: 16.800 extra stoelen op vluchten uit Noord-Amerika	7
27 augustus: Alidio Zambrano wordt directeur Citgo Aruba.....	8
29 augustus: Aruba en Valero sluiten definitief akkoord voor overname raffinaderij	8
29 augustus: KvK: '70 minder nieuwe bedrijven dit jaar'	9
31 augustus: Vertegenwoordiging Valero op Aruba voor ondertekening overdracht.....	9
Duurzaamheid.....	9
24 augustus: Green Corridor: Opnieuw mangroven kappen.....	9
In Memoriam Mito Croes.....	10
08 augustus: Oud-minister en RvS-lid Mito Croes overleden.....	10
09 augustus: AVP eert overleden partijcoryfee Mito Croes	10
10 augustus: Arubahuis opent condoleanceregister voor Mito	11
13 augustus: Afscheid Mito Croes	11
17 augustus: De vergeten erfenis van Mito Croes.....	11
Geregistreerd Partnerschap.....	12
03 augustus: Bewustmakingscampagne voor geregistreerd partnerschap	12
16 augustus: Tegenstanders geregistreerd partnerschap laten van zich horen	13
22 augustus: 'Op Aruba bestaat gelijkwaardigheid niet, we beschamen Anne Frank'	13
23 augustus: Minister neemt tijd om zich te buigen over geregistreerd partnerschap	14
25 augustus: 'Ondermijn uw gezag niet en keur wetswijziging homohuwelijk af'	15
29 augustus: Debat nieuw Burgerlijk Wetboek verdaagd naar 8 september	15
Diversen	16
03 augustus: 35 historische panden krijgen informatiebord	16
03 augustus: Zomercarnaval verovert plek op wereld-erfgoedlijst	17
06 augustus: Team Aruba aandeel in Olympisch 'Athletes' Forest'	17
08 augustus: Arubaanse outfit gooit internationaal hoge ogen.....	17
09 augustus: Kunstverbinding tussen Caribische eilanden	18
10 augustus: Ernesto Rosenstand overleden	18
11 augustus: Musea San Nicolas open in september	18
26 augustus: Eerste Koninkrijkstoernooi op Aruba	18
27 augustus: Vuurtoren volledig in ere hersteld	19

Noot: alle artikelen zijn uit *Amigoe*, tenzij anders vermeld.

Koninkrijk- en EU-relaties

04 augustus: Dimas automatiseert vergunningsproces

ORANJESTAD — Immigratiedienst Dimas krijgt een nieuw softwaresysteem. Integratie-minister Benny Sevinger laat weten dat de regering afgelopen week hiervoor een contract heeft getekend met accountantskantoor KPMG.

De invoering gaat per direct in, maar het nieuwe systeem met de naam Sirsa zal pas vanaf april volgend jaar operationeel. "Het is een modern systeem, waarmee Dimas voortaan verblijfsvergunningen op een meer professionele manier kan uitgeven", aldus Sevinger. Het oude softwaresysteem Nava dateert uit 1993. Volgens minister Sevinger is dat systeem in de afgelopen zeven jaar een aantal keer gecrashed. "Om vervangende onderdelen te vinden, moesten we telkens weer de wereld rond. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat we overgingen tot een openbare aanbesteding om een nieuw systeem aan te schaffen, want het huidige systeem is verouderd en we kunnen er geen vervangende onderdelen meer voor vinden", aldus de minister. "Mocht er weer een crash plaatsvinden, dan zouden we dus een groot probleem krijgen." Fondo Desaroyo Aruba (FDA) financiert de aanschaf. Wat het systeem precies kost, wist minister Sevinger niet direct te vertellen.

Nu is het nog zo dat elke aanvraag via een fysiek dossier gaat. In het nieuwe systeem worden alle formulieren en andere papieren gescand en digitaal opgeslagen. “Op die manier kan de directeur of degene die het proces op dat moment overziet, op ieder ogenblik in het proces bijhouden hoe ver een aanvraag ervoor staat en of het niet te lang duurt”, verklaart de minister. Niet alleen wordt het proces geautomatiseerd, ook worden alle computers binnen Dimas vernieuwd. Minister Sevinger zegt vooralsnog geen veranderingen te zien in de verwerking van aanvragen in de overgang van het oude systeem naar het nieuwe. Mocht dit echter wel gebeuren, dan vraagt de minister om begrip.

08 augustus: Koninkrijk verenigd in Rio

RIO / ORANJESTAD — De Arubaanse delegatie in Rio bestaat niet alleen uit sporters en trainers, maar ook Sportminister Alex Schwengle en Nicole Hoevertsz zijn er om ze te steunen. Hoevertsz is lid van het Olympisch Comité Aruba (COA) en lid van het Internationaal Olympisch Comité. Op de foto staan ze met Camiel Eurlings die ook IOC-lid is, koning Willem-Alexander die erelid van IOC is en voorzitter Andre Bolhuis van NOC*NSF, die beiden Team Nederland aanmoedigen en steunen. De Nederlandse premier Mark Rutte woont de Spelen ook bij. Schwengle en Hoevertsz zijn regelmatig bij de sporters te vinden om hun trainingen en wedstrijden te volgen.

Financiën en economie

02 augustus: Bikker nog altijd positief over komst Fast Ferry

ORANJESTAD — Uit de haalbaarheidsstudie naar de Fast Ferry Service tussen Aruba, Curaçao en Bonaire blijkt volgens het Antilliaans Dagblad dat het project niet voldoet aan cruciaal gestelde voorwaarden. Zo kan niet snel genoeg worden geladen en gelost en zou Aruba geen garantie kunnen geven op ‘een vlotte controle door immigratie en douane’. Parlementariër Andin Bikker (PDR) gelooft nog altijd in de komst van de veerdienst en stelt dat het rapport bedoeld is om ‘obstakels in kaart te brengen’.

‘Fast Ferry dreigt te stranden’ kopte het Antilliaans Dagblad gisteren. De krant stelt een kopie in handen te hebben van het Ferry Onderzoek Inter-Caribische Expressdienst (Foice) dat uitgevoerd werd door het bureau Icasus Caribbean in opdracht van de drie eilandbesturen. Uit de haalbaarheidsstudie zou blijken dat aan de cruciale voorwaarden, zoals de zo kort mogelijke reistijd en omkeertijd (20 minuten), niet kan worden voldaan. Zo zou de veerdienst op alle drie de eilanden te maken hebben met ‘fors tijdverlies’, omdat niet op de gewenste locatie kan worden afgemeerd. Als voorbeeld: Aruba heeft de Paardenbaai aangewezen, terwijl San Nicolas als de ‘ideale locatie’ wordt beschouwd. Op Bonaire zou helemaal geen geschikte havenvoorziening zijn en daar moet volgens Icasus een zogenaamde ‘floating harbour’ ter waarde van 4 tot 5 miljoen dollar worden geïnstalleerd. Voor de aanpassing van de locaties op Aruba en Curaçao is zo’n 10 miljoen dollar nodig, aldus het Antilliaans Dagblad.

Bikker, die belast is met het Fast Ferry-initiatief, laat Amigoe weten dat het Antilliaans Dagblad het onderzoek heeft benaderd ‘vanuit de het glas is half leeg-benadering’. “Het rapport is bedoeld om obstakels in kaart te brengen die kunnen worden weggenomen. Uiteindelijk is het aan de regeringen, na raadpleging van de gevoelens van de parlementen, om te beslissen”, stelt hij. Op de vraag of het klopt dat uit de haalbaarheidsstudie blijkt dat de ferry niet in de gestelde twintig minuten kan omdraaien, reageert hij: “Hangt ervan af. Als een operator iedere dag op en neer wil, moet de omdraaitijd sneller. Maar als een operator maar drie of vier keer per week op en neer wil, is het genoeg”, aldus Bikker. Waarop de omkeertijd nu wordt geschat door Icasus, weet Bikker niet, omdat hij het rapport niet in handen heeft ‘maar wel de hoofdlijnen kent’.

Over de gekozen Paardenbaai-haven en de aantijging over de trage immigratie en douane zegt Bikker: “Voor wat betreft San Nicolas als haven, de regering heeft dat in overweging. Met betrekking tot de douane, dat is iets dat mijns inziens met technologie en wat meer mankracht kan worden opgelost. Ik denk in termen van oplossingen van hoe het wel kan werken en niet in obstakels. Er zijn talloze ferry-diensten in de wereld die perfect werken, waarom zou dat hier niet kunnen?” Daarbij stelt hij dat vanuit de markt vraag is naar een ferry-service. “Als je iemand op straat vraagt, zou men allang blij zijn met een veerdienst minimaal vier keer per week, nu is er immers nul. Dus we blijven eraan werken.” Op de vraag of hij zelf nog steeds positief is over de komst van de ferry-dienst reageert hij: “Natuurlijk positief. Een negatief getint artikel gaat de vraag naar en wenselijkheid van een ferry service niet wegnemen.”

04 augustus: CBA: ‘Economie 2015 gedragen door toerisme’

ORANJESTAD — De Arubaanse economie werd in 2015 gedragen door ‘uitstekende prestaties van de toeristische sector’. De bloei van het toerisme heeft ‘de vlakke ontwikkeling van de binnenlandse consumptie en investeringen meer dan gecompenseerd’. Dat stelt de Centrale Bank van Aruba (CBA) in haar recent gepubliceerde verslag ‘State of the Economy’.

Vergeleken met 2014 groeide het aantal verblijfs- en cruisetoeeristen met 5,3 procent naar ruim 1,8 miljoen. De groei was vooral te danken aan meer verblijftoeeristen, het cruisetoeerisme daalde met 9 procent. Dat had te maken met de afzegging van een cruise maatschappij die wekelijks Aruba aandeed. Het verblijfstoeerisme groeide daarentegen met 14,3 procent, waar de Venezolaanse markt met 66,3 procent voor verantwoordelijk was.

Hoofddoel van deze extra Venezolaanse bezoekers was echter het wisselen van Amerikaanse dollars, gezien hier in Venezuela een groot tekort aan is. Door de extra valutabezoekers groeide het marktaandeel van de Venezolaanse toerist van 23,3 procent in 2014 naar 28,6 procent. Het marktaandeel van toeristen uit de Verenigde Staten groeide ook en kwam uit op 29,2 procent, vergeleken met 22,1 procent in 2014. Deze groei werd volgens de CBA mogelijk gemaakt door uitbreiding van de beschikbare vliegtuigstoelen.

Het aantal overnachtingen groeide veel minder, vergeleken met het aantal verblijftoeeristen. Dat kwam door relatief grote aantallen Venezolanen die Aruba slechts voor één dag aandeden en vervolgens doorreisden naar andere bestemmingen. Het gemiddelde aantal overnachtingen per toerist daalde dan ook van 7,2 nachten in 2014 naar 6,8 nachten in 2015. Toerismeontvangsten namen nominaal toe met 2,8 procent. In 2014 was dat nog 7,3 procent. Ondanks de groei van het aantal verblijftoeeristen nam de gemiddelde bezettingsgraad in de grote hotels af, aldus hotelorganisatie Ahata. De gemiddelde bezettingsgraad kwam vorig jaar uit op 78 procent, vergeleken met 79,3 procent in 2014. Een groeiend aantal (vooral Venezolaanse) toeristen verbleef in alternatieve accommodaties zoals appartementen en privéwoningen.

CBA meldt geen cijfers over het aantal toeristen dat via Airbnb, de website voor particuliere verhuur van accommodaties, een verblijf in Aruba boekt. Aruba heeft meer dan 300 locaties waar gasten via de website verblijf kunnen regelen. De goedkoopste accommodatie gaat weg voor ongeveer 35 dollar per nacht, terwijl de duurste verblijven meer dan 800 dollar per nacht kosten. Eerder liet Toerisme-minister Otmar Oduber weten dat hij overlegt met Airbnb, onder meer over het automatisch innen van kamerbelasting.

06 augustus: Ondanks langere vaartijd, ferry-service haalbaar

ORANJESTAD — Dat de Fast Ferry Service tussen Aruba, Curaçao en Bonaire niet voldoet aan cruciale voorwaarden en dat het project mogelijk vroegtijdig strandt, is geen goede conclusie. Dat stelt Ton Jansen, onderzoeker van Icasus Caribbean, naar aanleiding van een artikel in het Antilliaans Dagblad (AD). De ferry kan binnen een half uur omkeren. De douane en immigratiediensten hebben daarover afspraken gemaakt, stelt hij.

Parlementariër Andin Bikker (PDR) verkondigde eerder dat de prijs van de ferry zo laag mogelijk moet zijn: 10 dollar voor een enkele reis per persoon en 25 dollar voor een auto. Jansen laat echter weten dat de tarieven mogelijk worden gesteld op de helft van de huidige luchtvaarttarieven om het 'commercieel winstgevend te houden'. Een volwassenenkaartje voor Aruba-Curaçao zou op het moment uitkomen op 110 dollar en voor kinderen en senioren op 65 dollar. De start-up zelf kost de ferry-operator 6 miljoen dollar en wordt door de operator betaald. Dit geld moet volgens planning in de eerste vijf jaar worden terugverdiend.

12 augustus: "Bouw nieuwe boogbrug Spaans Lagoen gestart

ORANJESTAD — De pijlers voor de nieuwe boogbrug over het Spaans Lagoen, die samen 700.000 ton aan materiaal bevatten, werden eind juli al geïnstalleerd. Maar na maanden van voorbereiding is nu de installatie van de nieuwe brug, die deel uitmaakt van het miljoenenproject Green Corridor, gestart. Onder het toezien oog van premier Mike Eman en Infrastructuur-minister Benny Sevinger werd het eerste deel van de brug, met een gewicht van ruim 14 ton, op zijn plaats gezet. De bestaande brug over het Spaans Lagoen wordt niet afgebroken, maar wordt omgebouwd tot fiets- en recreatiepad. De nieuwe boogbrug moet straks dagelijks een verkeersstroom van 24.000 auto's verwerken. De bedoeling is dat de bevolking zonder enige vorm van hekkwerk kan genieten van het natuurlijke uitzicht vanaf de brug. Voor de aanleg van deze nieuwe boogbrug werd ongeveer 1000 vierkante meter bestaande mangrove gekapt.

16 augustus: Colombiaanse toerismemarkt Aruba neemt sterk toe

ORANJESTAD — Aruba heeft te maken met een 'nieuwe' sterk groeiende toeristische markt. Sinds de afschaffing van het Colombiaanse visum begin dit jaar, weten meer toeristen uit voornoemd gebied ons eiland te vinden, ruim 35 procent meer. Het aantal Venezolaanse toeristen daarentegen blijft fors dalen sinds de invoer van de strengere reis- en verblijfsrestricties.

Dat blijkt uit de toerismecijfers van verkeersbureau ATA. Amigoe schreef vorige maand al dat de Colombiaanse markt het eerste half jaar met 31,7 procent was gestegen. Nu ligt de groei op 35,6 procent. In vergelijking met juli 2015 steeg het aantal Colombiaanse toeristen zelfs met 58,6 procent. De Colombiaanse toerist verkiest echter massaal de 'alternatieve verblijven' boven het verblijf in een hotel; 99,5 procent van het aantal Colombiaanse toeristen koos voor een villa, appartement of Airbnb. De duidelijk waarneembare toename van deze markt komt voort uit de afschaffing van het visum voor Colombianen. Aruba deed dit op advies van ATA, omdat uit onderzoek zou zijn gebleken dat de

afschaffing van de visumplicht grote voordelen zou hebben voor het eiland. Het verkeersbureau rekende met de verdwijning van het visum op een hoger percentage Colombiaanse toeristen 'en eventueel een verdubbeling', zei ATA-directeur Ronella Tjin Asjoe-Croes in april 2015 tegen Amigoe.

In tegenstelling tot de waarneembare groei van de Colombiaanse toeristische markt, blijft het aantal Venezolanen dat ons eiland aandoet, sterk dalen. Dit doordat er strengere restricties voor de immigratie van Venezolaanse toeristen gelden. Dit leidde ertoe dat de afgelopen maand 12.764 minder Venezolanen ons eiland aandeden in vergelijking met juli 2015. De sterke afname had tot gevolg dat het aantal verblijfstoeristen in juli daalde met 9.833. Zo kwam het totale aantal verblijfstoeristen in juli 2015 nog uit op 109.251, terwijl het totaal dit jaar lag op 99.418. toeristen. Het totale toerisme daalde in de eerste zeven maanden van 2016 licht, om precies te zijn met 0,3 procent.

De Noord-Amerikaanse markt is in de eerste zeven maanden van dit jaar wel gestegen met 1,7 procent en vormt nu 61,3 procent van het totale marktaanbod. De Latijns-Amerikaanse markt daalde deze maanden door de afname van het aantal Venezolanen met 7,4 naar een totaal percentage van 28 procent. De Europese markt steeg van januari tot en met juli met 6,5 procent, echter het Nederlandse aandeel daalde met 1,4 procent. Vooral dit gegeven is opmerkelijk, omdat er de afgelopen tijd extra KLM-vluchten vanuit Nederland werden ingezet. Uit de toerismecijfers blijkt echter dat deze extra vluchten minder bezet worden door Nederlanders, maar meer gebruikt worden door andere Europese markten, zoals Engeland, Duitsland, Italië en Scandinavië. Vooral de Engelse markt steeg opmerkelijk hard het afgelopen jaar, met 56,4 procent.

Aruba ontving in de maand juli 3 minder cruiseschepen in vergelijking met juli 2015. ATA stelt echter dat, ondanks deze daling, het aantal cruisetoeeristen de afgelopen zeven maanden is gestegen met 10,1 procent. Zo ontving het eiland tot en met juli een totaal van 336.884 bezoekers, verdeeld over 186 cruiseschepen. De bedoeling is dat het cruisetoeerisme volgend jaar met 5 procent zal stijgen. Dit omdat we Rederij Pullmantur vanaf januari 2017 weer in onze haven kunnen verwelkomen. Volgens planning zullen zij volgend jaar 25 keer ons eiland aandoen.

18 augustus: Adviesrapport CBA geeft geen uitsluitsel all inclusive-wet

ORANJESTAD — Het parlement behandelt morgen de omstreden wetswijziging voor inperking van het all inclusive-toerisme. In aanloop naar de behandeling werd, op aandringen van de oppositie, de Centrale Bank van Aruba (CBA) om advies gevraagd. Deze week presenteerde de CBA haar adviesrapport. Voor- en tegenstanders van de wet trekken echter compleet verschillende conclusies. Volgens initiatiefnemer van de wetswijziging, Toerisme-minister Otmar Oduber (AVP), steunt het rapport zijn wens voor inperking. MEP-fractie leider Evelyn Wever-Croes zegt echter dat het rapport haar (juridische) tegenargumenten ondersteunt.

Volgens de Toerisme-minister, die afgelopen dinsdag het adviesrapport ontving, komen de conclusies uit het - overigens nog niet openbaar gemaakte - rapport voor 95 procent overeen met de conclusies van een eerder rapport van adviesbureau PwC en blijkt wederom dat all inclusive-toeristen significant minder uitgeven en dus minder bijdragen aan de lokale economie in vergelijking met andere toeristen.

Gistermiddag kreeg de vaste Statencommissie Financieel Economische Zaken een presentatie van het CBA-adviesrapport. Parlementariër Wever-Croes zegt op basis daarvan dat het all inclusive-toerisme 'een belangrijke bijdrage' levert aan de Arubaanse economie. Volgens haar stelt de bank dat all inclusive 'helemaal niet zo'n negatief is voor de economie als de minister zou doen voorkomen'. Wever-Croes wijst ook nogmaals op juridische bezwaren om inperking van het toegestane aantal all inclusive-kamers op te nemen in de vergunningsverordening. Hiervoor waarschuwde eerder ook al de Raad van Advies en hotelorganisatie Ahata.

Nadat het wetsvoorstel eerder een negatief advies kreeg van de RvA, paste de minister het voorstel aan. Naar de mening van oppositiepartijen MEP en PDR is dat echter niet voldoende. MEP wil daarom morgen, tijdens de behandeling van het voorstel, voorstellen dat de Raad het gewijzigde wetsvoorstel eerst opnieuw onder de loep neemt.

Toerisme-minister Oduber wil de wijziging graag doorvoeren omdat hij bezorgd is dat te veel all inclusive-toerisme de Arubaanse economie schaadt. Dit soort toeristen zouden buiten het hotel nauwelijks geld uitgeven. Hotelorganisatie Ahata is faliekant tegen en voert in de media al maanden een felle campagne tegen het wetsvoorstel. De hotelorganisatie is onder meer bang dat Aruba inkomsten misloopt als de vraag naar het all inclusive-toerisme blijft stijgen, maar hotels door wettelijke beperkingen hier niet op mogen inspelen. Bovendien waarschuwt Ahata dat de wetgeving 'onconstitutioneel' zou kunnen zijn en als dat zo is, dat het Land dan aansprakelijk wordt gehouden voor (eventuele) financiële schade die hotels hiervan ondervinden.

19 augustus: Gesteggel over rapporten en nader advies tijdens all-inclusive debat

ORANJESTAD — De openbare vergadering rond de nieuwe all inclusive-wet opende vanochtend met verzoeken vanuit de oppositie om inzage te krijgen in een rapport van PricewaterhouseCoopers. Dat rapport zou volgens MEP-

leider Evelyn Wever-Croes zelfs aanbevelen om all inclusive-hotels te stimuleren. “We kennen de conclusie, maar willen de inhoud zien.” Volgens Toerisme-minister Otmar Oduber zou het hier echter gaan om een niet-officieel document. Ook vroegen zowel MEP als PDR, ingaande op een verzoek van de Raad van Advies, om het debat aan te houden zodat de RvA met een nader advies kan komen. Daarvoor is een meerderheid van de Staten nodig. AVP-fractie leider Rene Herd  schoot het verzoek namens zijn fractie af met het argument dat nader advies al meerdere keren besproken en afgewezen was. Herd  bevestigt aan Amigoe dat, afhangende van bepaalde antwoorden, zijn fractie de wet zal steunen. MEP en PDR stemmen tegen.

24 augustus: Wetgeving all inclusive-toerisme aangenomen door Staten

ORANJESTAD — Hotels en andere accommodaties die niet 100 procent all inclusive zijn, kunnen voortaan hun kamers niet meer vrijelijk via het all inclusive-concept verhuren. Hiervoor is eerst een speciale vergunning nodig. Dat is het gevolg van de wijziging in de Vergunningsverordening die gisteren door de Staten met twaalf stemmen voor en acht tegen is goedgekeurd.

Hotelorganisatie Ahata, die fel tegen het wetsvoorstel is, reageert vooralsnog kalm. “We hebben kennis genomen van de beslissing van het parlement”, zegt Ahata-CEO Jim Hepple vanochtend desgevraagd tegen Amigoe. “Ahata beraadt zich nu op haar volgende stappen.”

De nieuwe wetgeving geeft de minister, belast met toerisme, grote invloed op het all inclusive-kameraanbod. Een vergunning wordt in principe niet verstrekt als het totale Arubaanse kameraanbod dat via dit concept wordt verhuurd, de 40 procent overstijgt. De vergunning wordt ook geweigerd als jaarlijks gemiddeld meer dan 20 procent van de accommodatienachten van de aanvrager all inclusive zou worden. De Toerisme-minister is de enige die deze vergunning kan verlenen, weigeren of intrekken. Ook kan alleen deze minister in ‘bijzondere gevallen’ ontheffing verlenen en dus afwijken van de voorgenoemde percentages.

Volgens MEP-fractie leider Evelyn Wever-Croes is de macht die de minister met deze wetgeving naar zich toetrekt,  en van de redenen waarom de oppositiepartij gisteren tegen het voorstel stemde. Daarnaast denkt de parlementariër, die bovendien advocaat is, dat de wetgeving juridisch niet deugt. Ze verwijst hiervoor onder meer naar het negatieve oordeel van de Raad van Advies, die over het wetsontwerp een zogeheten dictum-5 uitspraak. Dat betekent dat het ontwerp ‘belangrijke principiële of complexe problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, die niet door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen’. De RvA vindt dat het wetsvoorstel naar de ministerraad had moeten worden teruggestuurd voor aanpassing en daarna opnieuw aangeboden had moeten worden aan de Raad. Wever-Croes tijdens de behandeling gisteren: “Het is een schande als je vandaag wetgeving aanneemt die morgen door de rechter van tafel wordt geveegd.”

Ook PDR-fractie leider Andin Bikker (tevens advocaat) ziet juridische bezwaren en sprak tijdens de behandeling van ‘een groot risico’ dat Aruba zich hiermee op de hals haalt. Zo waarschuwde Ahata begin vorige maand dat de betreffende wetgeving mogelijk ‘onconstitutioneel’ is en dat het Land aansprakelijk wordt gehouden voor de financiële schade die hotels hiervan ondervinden. Bovendien vindt Bikker het kwalijk dat de regering op deze manier wil bepalen hoe de privésector haar werk doet. Marktregulering zou volgens hem ‘per geval’ beoordeeld moeten worden.

26 augustus: Toerisme-minister wil relatie met Ahata herstellen

ORANJESTAD — Nadat het parlement deze week wetgeving goedkeurde die het all inclusive-toerisme aan banden legt, zoekt Toerisme-minister Otmar Oduber toenadering tot Ahata-topman Jim Hepple. Dat blijkt uit een brief die de minister naar de topman stuurde. Oduber stelt voor om de strijdbijl te begraven en in het belang van goede samenwerking vandaag ‘voor een kop koffie’ bijeen te komen.

Hepple lijkt bereid om weer om tafel te gaan zitten, maar kon vanochtend niet, laat hij desgevraagd aan Amigoe weten. Bovendien wil de topman van hotelorganisatie Ahata eerst met zijn bestuur overleggen. “Ik laat de minister daarna weten wat de mogelijkheden zijn om elkaar te ontmoeten”, aldus Hepple.

In de brief van de minister blikt hij terug op de verhitte discussie tussen hem en Ahata over het all inclusive-toerisme. “In de afgelopen maanden hebben we met overtuiging, passie en doorzettingsvermogen over en weer gediscussieerd over dit belangrijke onderwerp. Ik denk dat beide kanten en het algemene publiek door het publieke debat opmerkelijke inzichten hebben opgedaan.” De minister wil nu echter ‘alle negativiteit achter zich laten’. Hij stelt ‘met een positieve blik’ dat het debat het ‘cruciale belang’ van de samenwerking tussen de overheid en Ahata onderstreept en hoe belangrijk het is om deze zakelijke relatie te beschermen.

De discussie bereikte vorige week nog een dieptepunt met beschuldigingen van minister Oduber in het parlement, over dat Ahata heeft geprobeerd om de regering om te kopen. De minister verwees naar een brief van de hotelorganisatie, gericht aan premier Mike Eman, met het voorstel voor hervorming van Aruba Tourism Authority

(ATA). Dit zou de regering in 2017 35 miljoen florin moeten opleveren. Ook vraagt Hepple in deze brief aan de premier een meerderheid voor de hotelbelangenorganisatie in de Raad van Bestuur van ATA en het schrappen van de bevoegdheid van de Toerisme-minister om aanwijzingen te geven aan de directeur van ATA.

Hepple reageerde rustig op de beschuldigingen van Oduber. "De regering heeft om een voorstel gevraagd en dat hebben wij gedaan", aldus de Ahata-topman. Hij legt uit: "Wat wij tegen de regering hebben gezegd is dat ATA veel beter kan functioneren als de privésector een grotere rol speelt in het bestuur en dat de regering hierdoor tot 35 miljoen florin kan besparen, zodat dit geïnvesteerd kan worden waar het het meest nodig is." De reden waarom Ahata een grotere rol wil spelen in ATA is omdat de organisatie zich zorgen maakt om de langetermijnvisie voor het toerisme. "(...) We willen ons inzetten om het beste te bereiken voor Aruba en iedereen die hier woont. Daarom wil Ahata vier leden in de Raad van Toezicht en drie leden namens de regering. Dit is precies wat AVP en Oduber al in 2008 hebben voorgesteld, voordat ze tot regeringspartij zijn gekozen."

Oduber vond de houding van Ahata vijandig. "Het is nogal duidelijk dat dit meer een wanhopige stap is dan een oprecht voorstel", zo liet hij via het ministerie van Toerisme weten. "Dit voorstel om de regering 35 miljoen florin aan te bieden in ruil voor een extra zetel in de Raad van Bestuur van ATA en afkeuring van het wetsvoorstel, is niets meer dan chantage. De uitleg van ATA in haar brief aan de regering heeft kop noch staart en geeft blijk van een visie op een beleid van Toerisme dat niet van deze moderne eeuw is."

De minister wil deze vijandigheid nu dus achter zich laten. Hij wil de relatie die tientallen jaren al een 'fundamentele basis' vormt voor het succes van Aruba, 'in ieders belang' herstellen.

26 augustus: 16.800 extra stoelen op vluchten uit Noord-Amerika

ORANJESTAD — Aruba Airport Authority (AAA) en Aruba Tourism Authority (ATA) stellen dat aankomend hoogseizoen 16.800 extra stoelen worden ingezet op vluchten vanuit de Noord-Amerikaanse regio. 'Zo kunnen we aan de groeiende vraag voldoen', aldus beide instanties. De extra vluchten zijn onder andere afkomstig uit Miami, New York, Atlanta, maar ook uit Canada.

De toename van 16.800 stoelen zou een groei van 4 procent van de totale toevoer vanuit de Noord-Amerikaanse markt betreffen. Zo biedt American Airlines vanaf 1 september drie keer per dag vluchten aan tussen Aruba en Miami. Deze extra service zorgt volgens AAA en ATA niet alleen voor een toename van het aantal toeristen vanuit Miami, maar ook uit 'andere secundaire markten' uit de westelijke regio. Daarnaast start JetBlue met twee extra vluchten vanuit Boston en New York. Zo zal de maatschappij van 31 oktober tot en met 1 april 2017 een extra zaterdagdienst aanbieden vanuit Boston. Daarnaast biedt zij van 4 januari 2017 tot en met 15 februari 2017 een extra donderdagvlucht aan vanuit New York.

Delta Airlines draagt ook bij aan de groei. Tijdens de winterperiode wisselt de luchtvaartmaatschappij haar huidige vliegtuig, een B737-900, om naar het grotere toestel: B767-400. Hierdoor komen er 140 meer stoelen beschikbaar op de Atlanta-Aruba route. United Airlines past op haar beurt het netwerk aan en biedt tijdens het hoogseizoen 12 procent meer vluchtcapaciteit. De groei komt voort uit het aanbieden van extra wekelijkse service en de inzet van een groter vliegtuig tijdens drukke dagen. Wanneer deze extra vluchten worden aangeboden, maken AAA en ATA niet bekend. Ook uit Canada wordt een groei verwacht van 5.665 stoelen door middel van 25 extra vluchten tijdens het winterseizoen.

Maar er wordt niet alleen een toename uit de Noord-Amerikaanse markt verwacht. Ook zijn de ogen dit hoogseizoen gericht op Europese toeristen. Amigoe schreef al eerder dat ATA aangaf dat de extra vluchten van luchtvaartmaatschappij KLM, die in mei van dit jaar begonnen, een succes zijn gebleken. Dat is volgens hen ook de reden dat KLM de wekelijkse extra vlucht blijft inzetten in het winterseizoen 2016/2017. Verwacht wordt dat deze markt in 2017 flink gaat groeien.

AAA en ATA zijn beiden blij met de verwachte groei. "We zijn steeds bezig met het verbeteren van de efficiency en de service voor het behandelen van het groeiende aantal passagiers. Met elke voorspelling zijn we ervan overtuigd dat verdere uitbreiding van de luchthavenfaciliteit dringend nodig is", aldus James Fazio, CEO van AAA. "Onze recente investeringen in de automatisering van passagiers (Happy Flow, red.), heeft een positieve impact op de efficiency van het vliegveld. Passagiers gaan nu sneller richting de gate en hebben ruim de tijd om te ontspannen, te shoppen of te dineren."

De bedoeling is dat tegen het einde van dit jaar meer dineeropties op de luchthaven Reina Beatrix worden geopend om aan de behoefte van het groeiende aantal toeristen te voldoen. AAA heeft 150 miljoen florin uitgetrokken om de faciliteiten te renoveren en uitbreiden, onder meer door nieuwe eettentjes en koffieplekken te realiseren. Voor de uitbreiding en renovatie werkt de instantie samen met Airport Hospitality Industry (AHI).

27 augustus: Alidio Zambrano wordt directeur Citgo Aruba

ORANJESTAD — Alidio Zambrano wordt directeur van de Arubaanse Citgo-vestiging die straks de olieraffinaderij gaat managen. Dat zegt Alvin Koolman van het technische team dat de heropening van de raffinaderij voorbereidt.

Koolman weet dat iedereen zit te wachten op de daadwerkelijke heropening, maar legt uit dat heel veel tijd gaat zitten in het voorbereidende werk. Vooral de officiële documenten hebben aandacht nodig, aldus Koolman. “Ondanks dat de onderhandelingen afgerond zijn, zijn er veel details die afgerond moeten worden, vooral het juridische deel.”

Hij vertelt verder dat één van de belangrijke zaken die goed geregeld moeten worden, de overdracht van personeel is. De arbeidsvoorwaarden voor de werkgevers die nu nog in dienst zijn van Valero, moeten goed geregeld worden. Zo moet rekening gehouden worden met hun secundaire arbeidsvoorwaarden en dienstjaren. Daar zijn bij de onderhandelingen wel afspraken over gemaakt, maar om alles op papier te zetten, kost volgens hem veel tijd. Koolman legt uit dat er een stichting opgezet moet worden en dat over een gezondheidsplan en een pensioenplan moet worden onderhandeld. Dat moet allemaal geregeld worden voordat het Land Aruba definitief de raffinaderij van Valero kan overnemen. “Als Valero eenmaal weg is, dan mag het niet zo zijn dat we nog een keer bij hen terug moeten komen om dingen te regelen.”

Koolman vertelt verder dat Citgo om te beginnen 100 werknemers moet overnemen die momenteel nog in dienst zijn van Valero. 35 daarvan worden geplaatst in het verkoopbedrijf, de rest zal te werk worden gesteld in de raffinaderij zelf. Deze werknemers zullen intensief ingezet worden bij de heropening. Eén van de eerste werkzaamheden op het raffinage terrein zal die van de inspectie zijn. De Citgo-inspectie vooraf ging vooral via rapporten en documenten. Citgo zelf zal vervolgens beoordelen hoeveel werknemers nodig zijn om de raffinaderij te herstarten en zal deze langzaam in dienst nemen. Als de raffinaderij in oktober open kan, dan heeft Citgo Aruba naar verwachting aan het eind van het jaar ongeveer 200 extra mensen in dienst. Volgend jaar zal het aantal werknemers in de raffinaderij een piek bereiken van ruim 2000.

Aanvankelijk zullen vooral contractarbeiders aan het werk worden gesteld. Een externe aannemer zal de bulk van het werk voor het opknappen van de raffinaderij voor haar rekening nemen, aldus Koolman. Enkele Arubaanse contractanten zijn hiervoor al benaderd en zijn in Houston geweest naar het hoofdkantoor van Citgo om te evalueren of zij voldoende capaciteit hebben om de benodigde werkzaamheden uit te voeren. Citgo is dus al aan het onderhandelen over welk bedrijf hoofdcontractant wordt. “Niet zomaar elk bedrijf kan deze klus, ter waarde van 700 miljoen florin, aan. Het moet een groot bedrijf zijn.”

Koolman heeft veel ervaring in de raffinage-wereld. Hij heeft voorheen onder meer in de Arubaanse en Curaçaose raffinaderij gewerkt en was tot voor kort werkzaam in Suriname. Daar had hij eigenlijk een contract tot 2018. Het bedrijf waar hij werkzaam voor was, wilde zijn contract verlengen tot 2020, maar Koolman besloot om begin deze maand ontslag te nemen. Hij kon zijn baan niet langer combineren met het werk dat hij verricht voor de voorbereiding van de heropening van de Arubaanse raffinaderij. Het Surinaamse bedrijf heeft volgens hem begrip voor het feit dat de raffinaderij belangrijk is voor Aruba en dat zijn expertise hard nodig is.

29 augustus: Aruba en Valero sluiten definitief akkoord voor overname raffinaderij

ORANJESTAD — De onderhandelingen tussen het Land Aruba, Citgo en Valero zijn afgelopen weekend afgerond. Dat heeft Energie-minister Mike de Meza laten weten. Naar verwachting wordt aankomende woensdag in Aruba een handtekening gezet onder het akkoord, waarmee de olieraffinaderij van Valero in Arubaanse handen komt.

De Meza, met in zijn gevolg onder meer Utilities-directeur Franklin Hoevertsz, was drie dagen lang in Houston met zowel Valero, de huidige eigenaar van de raffinaderij in San Nicolas als Citgo, die de raffinaderij van het Land Aruba zal leasen en als ‘upgrader’ van ruwe Venezolaanse aardolie zal opereren. Volgens de minister waren het pittige vergaderingen waarin nog over tal van details werd onderhandeld. Wat nog op tafel lag was de zogeheten ‘moeder-overeenkomst’ tussen Aruba en Valero, waarin de financiële afwikkeling van de verbintenissen onderling en de overdracht van het eigendom, de werknemers en alle faciliteiten van de raffinaderij staat opgetekend. Morgen arriveren vertegenwoordigers van Valero op Aruba, zodat aanstaande woensdag de overdracht van de raffinaderij van Valero naar het Land Aruba officieel wordt ondertekend. Aruba neemt de werknemers over die in de verkoop en marketing van olieproducten zitten.

Voor de financiële afhandeling maakt Valero een volgens De Meza ‘best flink bedrag’ over naar de Arubaanse regering. De minister wil geen exacte cijfers noemen, maar gaat desgevraagd uit van meer dan ‘60 miljoen florin’. Hierbij gaat het om een storting van 20 miljoen florin in het Milieufonds van de raffinaderij, dat vervolgens door Citgo zal worden beheerd, maar ook om schikkingen van accijnzen en belastingschulden en het betalen van schoonmaak en opruiming van de faciliteiten die inmiddels vier jaar stil hebben gelegen. De Meza geeft toe dat onderhandelingen rond deze bedragen, maar uiteindelijk toch vooral de grootte van de overdracht en het werk over en weer van een

batterij aan advocaten op Aruba, in Houston en in New York, ertoe hebben bijgedragen dat een definitief akkoord met Valero een aantal keer werd uitgesteld.

Aruba krijgt in de overdracht ook een aantal grote stukken land die voorheen tot de raffinaderij hoorden. Deze zullen in de periode van herstart van de raffinaderij – wat naar schatting twee jaar gaat duren – grondig worden onderzocht op verontreiniging. Daarna pas zal besloten worden wat met deze stukken grond zal worden gedaan, aldus De Meza. Hij gaat ervan uit dat er industriële activiteiten zouden kunnen plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld de aanleg van faciliteiten door Repsol in geval dat gas in Arubaanse wateren wordt gevonden.

Na het akkoord met Valero staat alleen nog goedkeuring van alle benodigde wetgeving door de Staten van Aruba, de heropening in de weg. De regering hoopt deze wetten eind september door het parlement te loodsen, zodat begin oktober de heropening kan plaatsvinden. Dan staat ook een grote viering gepland in San Nicolas.

29 augustus: KvK: '70 minder nieuwe bedrijven dit jaar'

ORANJESTAD — De Kamer van Koophandel (KvK) heeft in de eerste helft van 2016 10 procent minder nieuwe bedrijven geregistreerd dan in de eerste zes maanden van 2015. De KvK denkt dat de afname heeft met sociaaleconomische redenen: minder consumentenvertrouwen en een dalende koopkracht.

Tussen januari en juni van dit jaar lieten 610 nieuwe bedrijven zich bij de KvK registreren. Vorig jaar in het eerste half jaar waren dat er nog 680. Dat komt neer op 70 bedrijven minder. Vooral het aantal naamloze vennootschappen (NV) en eenmanszaken zijn afgenomen. In 2016 kwamen er 20 NV's en 50 eenmanszaken minder bij, vergeleken met 2015. Er zijn meer bedrijfsvormen, zoals de Aruba Vrijgestelde Vennootschap (AVV) en Vennootschap Onder Firma (VOF), maar deze zijn op Aruba niet populair, stelt de KvK. Dit jaar kwam er welgeteld één offshore bedrijf bij, er waren juist veel annulleringen van dit bedrijfstype.

Ook het aantal nieuwe Vennootschappen met Beperkte Aansprakelijkheid (VBA) stagneert. Volgens de KvK is deze bedrijfsvorm in de afgelopen gestegen tot 170, maar die cijfers zijn er ook in 2016. Dus het aantal VBA's is gelijk gebleven. Een VBA is volgens de KvK een populaire bedrijfsvorm, omdat er geen vorm van partnerschap voor nodig is om deze bedrijfsvorm te beginnen en er ook geen minimum startkapitaal vereist is. De enige voorwaarde is dat de eigenaar ingezetene van Aruba is. Wie een VBA opzet, moet dit via een notaris doen, maar er is geen notaris voor nodig als het statuut van een VBA later moet worden gewijzigd.

De KvK heeft cijfers van de Centrale Bank van Aruba geanalyseerd, waaruit volgens de KvK blijkt dat de financiële situatie van consumenten niet positief is. Het consumentenvertrouwen is laag en daardoor neemt de koopkracht af. Dat maakt het voor ondernemers minder aantrekkelijk om een nieuw bedrijf te beginnen. En dat is volgens de KvK de reden dat het aantal nieuwe bedrijven tussen januari en juni van dit jaar is gedaald ten opzichte van vorig jaar.

31 augustus: Vertegenwoordiging Valero op Aruba voor ondertekening overdracht

ORANJESTAD — Vertegenwoordigers van oliemaatschappij Valero kwamen gistermiddag per privévliegtuig aan op de luchthaven van General Aviation. Vandaag is de ondertekening van het moeder-akkoord voor de overdracht van de raffinaderij in San Nicolas aan het Land Aruba.

De groep werd opgewacht door premier Mike Eman en Energie-minister Mike De Meza. De Meza kwam afgelopen weekend terug uit Houston, waar hij met Valero over de laatste details van de overdracht had onderhandeld.

Duurzaamheid

24 augustus: Green Corridor: Opnieuw mangroven kappen

ORANJESTAD — De aanleg van de nieuwe brug bij Spaans Lagoen, onderdeel van de Green Corridor, kan niet verder zonder nog een stukje mangroven te kappen. Dat kapwerk zal in de komende dagen gebeuren. Dienst Openbare Werken (DOW) belegde vanmorgen een persconferentie om deze ontwikkeling met het publiek te delen.

Jossy Kock van DOW vertelde dat aannemer Grupo Odinsa vergevorderd is met de bouw van de brug. Momenteel worden bij Spaans Lagoen drie 'voeten' gebouwd, waar de boogbrug op gaat steunen. Twee 'voeten' staan al, daar is al een deel van de mangroven voor gekapt. Om de derde 'voet' te kunnen bouwen, moet nog een klein stuk mangroven weg. Als dat niet gebeurt, stagneren de bouwwerkzaamheden, aldus Kock.

Kock introduceerde tijdens de persconferentie twee experts die betrokken zijn bij het kappen van de mangroven. Lawrence Jones-Walters is verbonden aan de Wageningen University in Nederland en heeft meegewerkt aan het

opstellen van een plan hoe mangroves het beste kunnen worden gekapt. Reigène Geerman is werkzaam bij Ace Firm Engineering, een plaatselijk bedrijf, en werkt samen met Wageningen. Ace houdt dagelijks toezicht op het snoeien en zal controleren of aan de regels en aan de plan van aanpak wordt voldaan. “Belangrijk is dat er geen schade aan de mangroven of aan de locatie wordt aangericht”, aldus de DOW-man.

Om de brug bij Spaans Lagoen te kunnen bouwen, werden eerder ook al mangroven gekapt. Dat leidde vorig jaar november tot protest van wijkbewoners van Pos Chiquito, waar ook enkele leden van oppositiepartij MEP zich bij aansloten. DOW wil, door het publiek te informeren, mogelijk voorkomen dat er nieuwe protesten komen. Kock verzekert nu dat de kapwerkzaamheden van de komende dagen ‘het laatste’ is. “Meer mangroven gaan niet weg. Maar dit is echt noodzakelijk om de brug te kunnen bouwen.” In totaal wordt 1125 vierkante meter aan mangroven gekapt, om de drie ‘voeten’ te kunnen plaatsen.

DOW heeft gisteren ‘de hele dag gesproken over de richtlijnen en het plan van aanpak om de mangroven te kappen’, vertelde Kock in de persconferentie. Volgens hem zijn plaatselijke natuurorganisaties betrokken geweest bij het plan van aanpak en gingen ze akkoord met de richtlijnen over hoe er moet worden gekapt. Op de vraag of rekening wordt gehouden met de Conventie van Ramsar (en internationale overeenkomst inzake over watergebieden en draslanden die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels), antwoordde de DOW-man dat Aruba ‘dit verdrag niet heeft ondertekend’, maar hij verzekerde wel dat in het plan van aanpak rekening wordt gehouden met het advies van Ramsar. Zo wordt in de Franse Pas een gebied aangewezen wat zal compenseren wat er in Spaans Lagoen aan mangroven wordt weggehaald. Wat exact bedoeld wordt met ‘compenseren’, werd vanochtend tijdens de persconferentie niet duidelijk.

In Memoriam Mito Croes

08 augustus: Oud-minister en RvS-lid Mito Croes overleden

ORANJESTAD — De welbekende Mito Croes, die afgelopen juni nog afscheid nam van de Raad van State (RvS) voor het Koninkrijk namens Aruba, is gisterochtend overleden. Nadat het nieuws bekend werd, bezochten minister-president Mike Eman en Infrastructuur-minister Benny Sevinger zijn woning in Paradera om steun te betuigen aan zijn nabestaanden.

Mito Croes werd geboren in 1946 en deed in 2009 mee aan de Europese Verkiezingen als kandidaat voor het CDA. Croes gaf onder andere leiding aan het departement Staatkundige Structuur Eilanden van de Nederlandse Antillen en was wetenschappelijk hoofdmedewerker Staats- en Bestuursrecht aan de universiteit van de Nederlandse Antillen. Ook was hij minister van Staatkundige Structuur Eilanden van de Nederlandse Antillen en tijdelijk ook minister van Justitie. Van januari 1986 tot februari 1989 was hij minister van Welzijnszaken van Aruba en tussen 1994 en 2001 was hij gevolmachtigde minister van Aruba in Nederland. Croes is van huis uit jurist en werkte daarom tijdelijk ook als juridisch adviseur en mediator, geregistreerd bij het Nederlands Mediation Instituut (NMI).

Croes was van september 2014 tot en met juni 2016 lid van de Raad van State voor het Koninkrijk namens Aruba. In zijn afscheidsrede uitte hij nog zijn zorgen over de verhouding tussen Nederland en het Caribische deel van het Koninkrijk, waarin hij een rol ziet weggelegd voor de Raad. Zo moet het vertrouwen tussen Nederland en de rest van het Koninkrijk worden hersteld, aldus Croes. “Wantrouwen en onterechte verdachtmakingen, vooral als het integriteit van mensen betreft, raakt heel diep.” Er is volgens hem een ‘openhartige gedachteswisseling’ en ‘gemeenschappelijke inspanning’ nodig, waarbij de RvS als hoogste adviesinstantie de rol van katalysator op zich kan nemen.

Een ander punt waar Croes zich persoonlijk zorgen over maakte, was het waarborgen van de fundamentele rechten van de mens als Koninkrijksaangelegenheid. “Het kan niet zo zijn dat in het Koninkrijk een student uit de West niet ongestoord op straat kan lopen en fietsen, maar geregeld naar het politiebureau in de Schilderswijk wordt gebracht om verhoord te worden, omdat hij past in het profiel.”

09 augustus: AVP eert overleden partijcoryfee Mito Croes

ORANJESTAD — Regeringspartij AVP is in rouw gedompeld na het plotselinge overlijden van oud-politicus en Raad van State-lid Mito Croes. Tijdens een herdenkingsbijeenkomst in het partijhuis in Oranjestad roemden premier Mike Eman en andere collega’s zijn kennis en integriteit.

Mito Croes overleed afgelopen zondag op 70-jarige leeftijd in zijn woning in Paradera. Gisteravond hing de vlag halfstok naast Cas di Partido. Binnen zaten aanhang en partijleiding, sommigen onder het genot van een biertje, te luisteren naar verschillende toespraken over Mito Croes. Op verschillende schermen werden foto’s getoond van Croes door de jaren heen.

Verschillende mensen, onder wie oud-premier Henny Eman, roemden zijn scherpe geest, grote kennis en gevoel voor humor. “Vaak tijdens hele moeilijke momenten kon hij een grap maken, waardoor de spanning wegviel en je de situatie kon relativiseren.” Zowel hij als zijn broer, premier Mike Eman, bedankten de familie van Croes dat de partij hem al die jaren kon ‘lenen’. Beiden verklaarden ook dat het wegvallen van Mito Croes een aderlating is voor de premier, die hem vrijwel elke dag belde voor advies. In een emotionele toespraak zei Mike Eman dan ook dat zijn echtgenote met hem had gepraat dat het enige telefoonnummer die hij uit zijn hoofd kende dat van Mito Croes was.

Eman wees ook naar de crisis in 2014 die leidde tot zijn hongerstaking. Net in die periode zou Mito Croes toetreden tot de Raad van State, de hoogste eer voor een jurist binnen het Koninkrijk. In plaats van zich afzijdig te houden en de aanstelling af te wachten, ging Croes juist in de aanval tegen minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Iets wat hij volgens Eman niet hoefde te doen. “Want hij had al zoveel voor ons land betekend”, aldus de premier. De aanstelling van Mito Croes werd op een gegeven moment ook aangehouden, totdat andere leden zoals politicus Ernst Hirsch Ballin zich ermee gingen bemoeien en erop aandrongen dat hij alsnog werd benoemd. Eman noemde zijn vriend een bescheiden en integer man en de man met wellicht de grootste staatkundige kennis binnen het Koninkrijk.

De partijleider en premier deed ook een heel opmerkelijke uitspraak gisteravond. Tijdens één van de laatste gesprekken die hij met Mito Croes had, zou deze tegen hem hebben gezegd dat, hoewel zijn regering veel en heel goed werk heeft geleverd, de AVP toe zou zijn aan een nieuwe focus. De partijeenheden zou zijn verminderd en men kwam niet meer zo vaak samen om te vergaderen en plannen te maken. Volgens Mito Croes zou het daar weer tijd voor moeten zijn. “Laten we dan nu, om hem ook te eren, daarmee beginnen”, sloot Eman af. De bijeenkomst werd afgesloten met een uitvoering van het lied ‘Abo So’ van Padu del Caribe, waarbij de hele zaal meezong. “Een lied dat Mito zelf ook graag ten gehore bracht na een biertje of twee”, aldus fractieleider en ceremoniemeester van de avond, Rene Herdé.

10 augustus: Arubahuis opent condoleanceregister voor Mito

ORANJESTAD — Het Arubahuis heeft een condoleanceregister geopend voor hun ex-collega Mito Croes, oud-gevolmachtigde minister van Aruba in Nederland (1994-2001). Tot op heden is het register onder andere getekend door Shandra John, directeur van het Arubahuis, Monica Hazel, beleidsadviseur Kabinet van de gevolmachtigde minister van Curaçao, Tirso Tromp van ATA Europa en Alwin Toppenberg, een goede vriend van Mito. Het condoleanceregister is tijdens kantooruren geopend voor het publiek, namelijk van van half negen ‘s ochtends tot en met vijf uur ‘s middags.

13 augustus: Afscheid Mito Croes

ORANJESTAD — Vrienden, collega’s en partijaanhangers namen afgelopen donderdag in het Cas di Partido afscheid van Mito Croes. Zijn kist werd onder politiebegeleiding vanaf Royal Funeral Home naar het partijhuis van AVP gebracht, met tussenstops voor het parlement en het Bestuurskantoor. Eenmaal bij Cas di Partido werd Croes opgebaard en kon afscheid worden genomen en de familie gecondoleerd. De groep ‘La Rondalla’, bestaande uit zestien gitaristen, speelde liedjes. Vrijdagavond was er nogmaals afscheid in Royal Funeral Home. Vandaag wordt Mito Croes naar zijn laatste rustplaats gebracht.

17 augustus: De vergeten erfenis van Mito Croes

Op 27 augustus 2016 overleed dr. Antonito ‘Mito’ Gordiano Croes onverwachts aan een hartaanval. In de afgelopen week is terecht veel aandacht besteed aan zijn adviezen, de functies die hij vervulde en zijn wetenschappelijke producties, alle op grond van zijn expertise op het gebied van het staatsrecht.

Ondanks zijn wetenschappelijke aanpak, produceerde Mito Croes niet slechts theorie. Een van zijn belangrijkste producties betrof het rapport Calidad dat onder zijn leiding mede werd samengesteld door mr. H. Fransen (jurist), mr. N. Henriquez (jurist) en drs. F. de Kort (registeraccountant). Dit rapport was voor de praktijk geschreven. En wat voor een praktijk!

Al jaren liet de kwaliteit van het bestuur in Aruba en de Nederlandse Antillen veel te wensen over. Voor Mito Croes was dit dusdanig problematisch dat hij als gevolmachtigde minister het initiatief nam voor een Koninkrijksymposium in 1995 met als thema ‘Deugdelijkheid van bestuur in kleine landen’. De bedoeling was te komen tot ‘fundamentele wijzigingen en kwaliteitsverbetering op bestuurlijk niveau, waarbij de deugdelijkheid van onze besturen binnen onze kleinschalige samenleving beter gewaarborgd zou zijn’.

Aan het slot van het symposium stelde de Minister-President van Aruba voor om in Koninkrijksverband een gemengde werkgroep in te stellen met als taak om –mede aan de hand van de resultaten van het symposium– concrete voorstellen te doen voor maatregelen ter bevordering van de kwaliteit van bestuur in Aruba en de

Nederlandse Antillen. Dit leidde begin 1997 tot de instelling van een werkgroep 'Deugdelijkheid van Bestuur' onder voorzitterschap van mr. A. G. (Mito) Croes die reeds in oktober 1997 het rapport Calidad publiceerde.

Rapport Calidad beschrijft niet zozeer de tekortkomingen van de Arubaanse politiek, het geeft aanbevelingen voor verbetering van verschillende aspecten van het bestuur. Uit de aanbevelingen wordt wel duidelijk welke tekortkomingen er bestonden die volgens de werkgroep hoognodig verbeterd moesten worden. De toenmalige (AVP-) regering ontving het rapport en nam zich voor de aanbevelingen integraal uit te voeren in nieuwe wetgeving. Daartoe werden zelfs afspraken gemaakt met vakbonden, die bovendien werden geaccordeerd door de verschillende werkgeversorganisaties in het inmiddels vergeten Protocol 2000.

Hoewel met het nodige elan werd begonnen, werden de werkzaamheden reeds in 2001 afgebroken. De twijfelachtige kwaliteit van bestuur van de toenmalige regering had grote gevolgen voor haar geloofwaardigheid. Bovendien was de vorming van een nieuwe regering van een andere politieke kleur en met andere prioriteiten daar mogelijk ook debet aan. Van de 20 aanbevelingen is slechts een zeer klein deel gerealiseerd. De belangrijkste aanbevelingen die zich richten op de financiering van politieke partijen, het personeelsbeleid, het financieel beheer en controle, overleefden het niet.

Politieke patronage, een abominabel financieel beheer en dubieuze projecten bleven daardoor het politieke beeld bepalen. Deze hebben inmiddels geleid tot een gigantische overheidsschuld met al haar gevolgen en gereede twijfels over de integriteit van bestuur en parlement. Deugdelijk bestuur in Aruba is daarom al lang niet meer hoogstens een morele of ethische kwestie, maar een dringende noodzaak.

Rapport Calidad is opgemaakt door mensen die als geen ander de klappen van de politieke zweep kenden. Daarnaast hebben de (meeste) aanbevelingen nog steeds grote waarde voor de realisering van deugdelijk bestuur. Dit is broodnodig. Daarom maakt Stichting Deugdelijk Bestuur Aruba (SDBA) dankbaar en daadwerkelijk gebruik van deze vergeten erfenis van Mito Croes, alsmede van de, nog niet nagekomen, afspraken van Protocol 2000.

Realisatie van het ideaal van Mito Croes voor deugdelijk bestuur in Aruba, in samenwerking met onder meer burgers zoals verenigd in SDBA, zou het beste eerbetoon zijn van zijn pupil en diens partij als uitvoerders van de nagedachtenis van hun grote architect, zeker na de afgelopen 19 jaar waarin er uitsluitend lippendienst aan is verleend.

ARMAND HESSELS
Aruba

Geregistreerd Partnerschap

03 augustus: Bewustmakingscampagne voor geregistreerd partnerschap

ORANJESTAD — Igualdad Aruba, Alfa, True Colors en Rainbow Warriors zijn de komende weken actief om burgers, kerkleiders en politici te informeren over het amendement voor geregistreerd partnerschap in het nieuwe Burgerlijk Wetboek van Aruba. Dat maakten deze organisaties onlangs bekend tijdens een persconferentie.

Jairo Boekhoudt van Igualdad Aruba zegt lokale religieuze leiders actief te benaderen om het amendement aan hen uit te leggen. Wanneer het Statenreces voorbij is, worden parlementsleden ook benaderd. Bovendien worden organisaties zoals de Verenigde naties en de Amerikaanse homobelangenorganisatie Glaad (voorheen Gay & Lesbian Alliance Against Defamation) op de hoogte gehouden van de voortgang van het amendement. Ook is een reclamefilmje gemaakt die de komende tijd zal worden uitgezonden.

Het amendement gaat over aanpassing van artikelen 31 en 33 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek. Artikel 31 gaat over leeftijdsbepaling – vanaf 18 jaar mag je trouwen - en volgens het amendement wordt daarin de seksebepaling van man en vrouw naar persoon aangepast. Artikel 33 geeft nu nog aan dat alleen een man en een vrouw kunnen trouwen. In het amendement dat naar de Staten is gebracht is die ene zin feitelijk uitgebreid naar drie zinnen. "Het eerste punt blijft hetzelfde, dus dat alleen een man en een vrouw in het huwelijk kunnen treden. Daaraan wordt toegevoegd dat twee personen, dus zonder seksebepaling, een geregistreerd partnerschap kunnen aangaan. Als derde punt komt dat je of getrouwd of geregistreerd partner kan zijn. Niet allebei tegelijkertijd. Je kunt ook niet de één naar de ander omzetten zonder eerst te scheiden of te ontbinden. Dus feitelijk komt de vorm van geregistreerd partnerschap erbij. Het huwelijk blijft tussen man en vrouw", aldus Boekhoudt.

In de afgelopen weken hebben duizenden burgers een online petitie van Igualdad Aruba ingevuld. Een deel daarvan heeft extra persoonsgegevens ingevuld en gaat mee in een officiële petitie die naar de Staten gaat. Bij het invullen van de petitie werd aan deelnemers ook gevraagd of zij voor of tegen geregistreerd partnerschap en homohuwelijk zijn. Volgens Boekhoudt is 98 procent van de respondenten voor geregistreerd partnerschap. Daar staat tegenover dat 38

procent van de mensen die de petitie hebben ingevuld, onder wie personen die geregistreerd partnerschap steunen, tegen homohuwelijk is.

Maikel Kelly van stichting Alfa wijst erop dat de rechten van lgbt-stellen op Aruba nu nog altijd ophouden bij het registreren van een in het buitenland voltrokken huwelijk. "Je hebt geen recht op weduwenpensioen, als je met iemand trouwt die geen Landskind dan krijg je problemen met Dimas. Komt een partner te overlijden, dan kan de familie alles wat hij of zij achterlaat claimen, zonder dat de partner eraan te pas komt." Kelly benadrukt dat geregistreerd partnerschap niet hetzelfde is als trouwen. "Wat wij willen is onze papieren kunnen regelen."

Volgens Milton Ponson van Stichting Rainbow Warriors Core gaat het feitelijk om discrepanties binnen het Burgerlijk Wetboek die via dit amendement zullen worden rechtgezet. Voor Aruba als lid van het Koninkrijk der Nederlanden is het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) ook van kracht. De definitie van een gezin in het EVRM is niet op sekse gedefinieerd. Daarin staat ook dat eenieder die zich gediscrimineerd voelt, het recht heeft op bijstand. Een recente uitspraak van het Europees Hof wijst er bovendien op dat geregistreerd partnerschap een recht is binnen het EVRM. Bisschop Secco erkent die uitspraak bovendien, aldus Ponson. Als duidelijker in de pers werd aangegeven hoe de belangrijkste Christelijke denominatie op het eiland tegenover de uitspraak staat, dan hadden de kleinere denominaties dit ook gevolgd en was er ook minder discussie. Volgens hem heeft ook in ieder geval een aantal Statenleden niet voldoende zicht op wat in het EVRM staat en wat de uitspraak van het Europees Hof inhoudt.

Advocaat Benvinda de Sousa, vertegenwoordiger van de organisatie True Colors en echtgenote van Desirée De Sousa-Croes, het Statenlid die het amendement naar het parlement brengt, geeft aan dat het nog te vroeg is om te zeggen dat er nog geen meerderheid is binnen de Staten om het amendement te ondersteunen. "Ze hebben nog niet de kans gekregen om hun mening te geven en tenslotte te stemmen. Dat gebeurt op 22 augustus, of beter gezegd erna want de behandeling van het nieuwe Burgerlijk Wetboek begint op 22 augustus." De Sousa zegt dat de Statenleden die nu al hebben aangegeven tegen het amendement te gaan stemmen, niet voldoende weten over de jurisprudentie van het Europees Hof of deze gewoon niet erkennen. "Bovendien hebben ze een groot gebrek aan empathisch vermogen en dat vind ik veel erger. Want hoe kan je voor jezelf opkomen tegen discriminatie en het dan niet voor een ander willen doen? Dat is iets waar zij mee zullen moeten leven." Mocht het amendement niet worden aangenomen, dan is De Sousa ervan overtuigd - 'en met mij een heleboel andere juristen' - dat een gang van een homostel naar het Europees Hof om geregistreerd partnerschap succesvol zal zijn. Uiteindelijk gaat het volgens haar om een regeling waar de kerk niets te maken mee heeft. "Misschien klinkt het vervelend, maar het is eigenlijk net als bij het kopen van een auto. De kerk heeft daar ook helemaal niets te zoeken, toch?"

16 augustus: Tegenstanders geregistreerd partnerschap laten van zich horen

ORANJESTAD — Bij Café Chaos stonden gisteren leden van de LGBT-beweging (lesbian, gay, bisexual and transgender) met vlaggen langs de kant van de weg vanwege een manifestatie die gehouden werd door tegenstanders van de geregistreerd partnerschap-wet. De voornoemde groep was op weg naar het regeringsgebouw om aldaar een petitie in te leveren bij minister-president Mike Eman. Het kwam niet tot een confrontatie tussen beiden partijen, maar vanwege de veiligheid stond er wel politie bij het regeringsgebouw. De tegenstanders vinden dat andere wetten prioriteit hebben, zoals wetten tegen kindermisbruik. "Gays moeten geen prioriteit zijn", vertelt iemand aan Caribisch Netwerk. "Nederland is met deze wet gekomen, en nu moeten wij het met alle geweld aannemen. Wij accepteren dat niet, want de wetten van God zeggen heel wat anders." Statenlid Desirée Croes was door voorstanders van de wet uitgenodigd om via de 'Love is Love'-campagne passief te demonstreren deze week. "Deze mensen staan voor rechten van de mens, en dat geldt voor iedereen. Ik vergezel hen op hun missie vandaag", aldus Croes.

22 augustus: 'Op Aruba bestaat gelijkwaardigheid niet, we beschamen Anne Frank'

ORANJESTAD — Met ruim een uur vertraging vanwege een stroomstoring begon vanochtend de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (BWA). Veel aandacht ging de afgelopen tijd naar het amendement van AVP-parlementariër Desirée De Sousa-Croes waarmee partners van hetzelfde geslacht dezelfde rechten krijgen als heteropartners. Zij was gisteravond één van de drie sprekers tijdens een vreedzame manifestatie in het Wilhelminapark, bij het standbeeld van Anne Frank, ter ondersteuning van haar amendement. Naar schatting tussen de 150 en 300 steunbetuigers kwamen daar op af.

De Sousa-Croes begon haar toespraak met de uitleg dat ze net uit een spoedvergadering kwam, waarin ze had geprobeerd om haar collega-parlementariërs uit te leggen waarom ze strijdt voor gelijke rechten. "Hun negatieve houding veroorzaakt pijn in de samenleving. Het brengt mensen in een lastige positie." Ze vertelde waarom de manifestatie bij het standbeeld van Anne Frank is. "Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er genocide. 6 miljoen mensen zijn vermoord omdat ze anders waren. Overal in Europa werden foto's gepubliceerd en beelden neergezet, om de boodschap uit te dragen dat dit nooit meer mag gebeuren. We leren deze boodschap ook op school. Maar als je nú, op een andere manier, wordt geconfronteerd met discriminatie, ook al gaat het om een andere groep mensen, dan

zien we de discriminatie ineens niet meer. Op Aruba bestaat gelijkwaardigheid niet, we zijn bezig om Anne Frank te beschamen.”

De parlementariër haalde het eerste artikel uit de grondwet aan. Daarin staat dat iedereen in gelijkwaardige situaties gelijkwaardig moet worden behandeld. “Discriminatie is verboden”, zei De Sousa-Croes stellig. Waarmee ze een verwijzing maakte naar de behandeling van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, een dag later (maandag, red.). Ze benadrukte dat ze dezelfde liefde voelt en net zo gelukkig is als een hetero. “Misschien zijn we zelfs wel gelukkiger”, grapte ze. “We hebben in elk geval meer smaak, vooral wat de kleding van de mannen betreft. Maar uiteindelijk: wat hebben we aan vriendschap, als je ons niet als gelijkwaardig ziet?”

Hoe raak de woorden ‘het brengt mensen in een lastige positie’ van De Sousa-Croes waren, was te horen in de eerste toespraak tijdens de manifestatie. Maikel Kelly, voorzitter van homobelangenorganisatie Alfa, deelde een persoonlijke ervaring met de aanwezigen. “Een paar weken geleden is mijn man (mede-eigenaar van homobar Jimmy’s Place, red.) overleden. Vijftien jaar geleden in Nederland zijn we getrouwd en daarna zijn we op Aruba komen wonen. Toen ik vorige week naar de SVb ging om mijn weduwnaarpensioen aan te vragen, werd dat verzoek afgewezen. Volgens de SVb heb ik daar geen recht op, omdat mijn huwelijk op Aruba niet wordt erkend.” Emotioneel vervolgde Kelly: “Ik sta ingeschreven op Aruba en ik ben bij Censo geregistreerd als weduwnaar. Maar toch heb ik geen enkel recht. Ik krijg geen geld en dat zorgt voor een enorme terugval in mijn financiële situatie. Welke waarde heb ik om hier op Aruba te zijn? Waarom ben ik op de wereld, als je te horen krijgt dat je geen rechten hebt?”

Benvinda de Souza sprak direct na Kelly, omdat haar vrouw Desirée op dat moment nog niet bij de manifestatie was. “Wij houden ook van anderen, maar niet op de manier zoals de maatschappij zegt dat het hoort. Maar de manier waarop wij liefhebben, is niet abnormaal. Het is alleen een andere manier.” Benvinda trok een vergelijking: “We zijn geen tweederangsburger, we willen niet anders worden behandeld. We hoeven niet ver terug te gaan in de geschiedenis: naar de tijd van de apartheid, naar de tijd dat vrouwen geen stemrecht had. De samenleving zag in dat dit onrechtvaardig was en herstelde het. Maar op Aruba is nog steeds onrecht.” Benvinda wees erop dat geregistreerd partnerschap geen recht weghaalt bij andere mensen, maar het recht juist nivelleert. “We willen dezelfde rechten hebben als ieder ander. Als je niet homo bent, is er geen probleem. Als je niet van een persoon van dezelfde sekse houdt, zoek die persoon dan ook niet. Wil je niet een huwelijk of partnerschap aangaan, ga dat dan ook niet aan. Je bent dat niet verplicht. Maar geef ons wel hetzelfde recht om die keuze ook te kunnen maken.”

23 augustus: Minister neemt tijd om zich te buigen over geregistreerd partnerschap

ORANJESTAD — De behandeling van het nieuwe Burgerlijk Wetboek van Aruba is geschorst tot volgende week maandag. Reden hiervoor is dat minister Arthur Dowers tijd wil om vragen te beantwoorden of Aruba nou wel of niet verplicht is om geregistreerd partnerschap, of in ieder geval een bepaalde regeling voor LHBT-stellen, in te voeren. Tegen Amigoe zegt de minister dat het amendement van Desirée de Sousa-Croes wellicht naar de Raad van Advies zal worden gestuurd. De Sousa-Croes zelf lijkt bereid te zijn water bij de wijn te doen. “Misschien moet ik overwegen of iets beter is dan niets”.

Na een korte stroomstoring en in aanwezigheid van een publiekstribune vol voor- en tegenstanders van het amendement voor geregistreerd partnerschap opende de vergadering met een punt van orde door De Sousa-Croes. Het Statenlid en initiatiefnemer van het amendement verklaarde dat zij afgelopen vrijdag opnieuw tien vragen had gestuurd naar minister Dowers - een deel daarvan had ze al vorig jaar gestuurd en ook antwoord op gekregen -, waarin zij aangaf te willen weten wat de positie van de regering was inzake het arrest van Europees Hof van de Rechten van de Mens waarin werd besloten dat landen in ieder geval al hun burgers hun relatie moeten kunnen laten formaliseren. In zijn eerdere beantwoording op die vragen zou minister Dowers hebben aangegeven bereid te zijn ‘te onderzoeken of het wenselijk is een regeling voor geregistreerd partnerschap in Aruba voor te stellen’. De minister wilde daarvoor al meteen een schorsing aanvragen, maar kreeg dit niet van Statenvoorzitter Marisol Lopez-Tromp. Uiteindelijk kwam het alsnog uit op een stemming. Alle aanwezige Statenleden, op de Statenvoorzitter na, stemden voor een schorsing van de behandeling van het nieuwe Burgerlijk Wetboek tot volgende week maandag 29 augustus. Het is de bedoeling dat minister Dowers dan ook zal laten weten of hij al een meer uitgebreid antwoord heeft op de vragen van Statenlid De Sousa-Croes.

De Sousa-Croes wil van Dowers weten of het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ook direct voor Aruba van toepassing zou zijn en dat Aruba dus verplicht zou zijn om formalisatie van relaties voor alle stellen mogelijk te maken. Is dat zo, dan is de politica bereid zelfs haar amendement in te trekken zodat de regering zelf geregistreerd partnerschap invoert. Gebeurt dat niet, dan legt zij het amendement voor geregistreerd partnerschap alsnog voor aan de Staten. Toch houdt De Sousa-Croes de deur op een kier voor een mogelijk compromis. “Misschien geeft de minister in zijn nota van wijziging enige rechten aan de LHBT-gemeenschap. Daar zal ik dan naar moeten kijken en mee teruggaan naar de groep.”

De Sousa-Croes komt terug op eerdere uitlatingen dat zij direct uit de Staten zou stappen, mocht het amendement stranden. “Ik zelf heb heel erg het gevoel dat ik geen deel wil uitmaken van een parlement dat niet in gelijke rechten gelooft. Maar ik heb ook collega’s die heel erg achter mij staan en die kan ik ook niet alleen laten. Zou ik blijven, dan

doe ik dat echt voor hun. Mijn kinderen hebben mij allebei gevraagd om per direct op te stappen. Ook omdat mijn leven ondertussen gevaar loopt. Ze hebben het huis van mijn ouders gevandaliseerd, ze hebben alle banden van mijn auto doorgesneden en mijn naam op muren gespoten." Ook noemt De Sousa-Croes mensen in de LHBT-gemeenschap die vrezen dat er niemand meer voor hun in het parlement zal zijn mocht zij opstappen, ook al is bekend dat zij zich in 2017 niet meer herkiesbaar zal stellen. De Sousa-Croes zegt heel bewust haar mogelijke vertrek als pressiemiddel van tafel te hebben gehaald. Ze vindt namelijk niet dat haar collega's op grond daarvan voor het amendement zouden moeten stemmen. "Ik heb ze inderdaad onder druk gezet, maar na veel 'soul searching' wil ik dat mijn collega's met hun hart stemmen." Ze geeft toe dat hierover gesprekken zijn geweest met de partij, maar benadrukt dat die gesprekken haar besluit niet hebben beïnvloed." De Sousa-Croes wijst er echter op dat andere collega's in de fractie ook druk hebben gezet. Van andere bronnen heeft Amigoe vernomen dat zowel Donny Rasmijn als Marlon Sneek - beiden tegenstanders van het amendement - zouden hebben gedreigd met opstappen.

De Sousa-Croes zegt dat de kans nihil dat geregistreerd partnerschap met deze schorsing hetzelfde lot wacht als de wet campagnefinanciering die na jaren nog steeds niet naar de Staten is gebracht, aangezien ze binnen twee weken antwoord wil van minister Dowers. Minister Dowers zelf noemt de discussie legitiem. "Er zijn mensen in het parlement die vinden dat het een recht is dat gewoon toegekend moet worden en er zijn mensen die vinden dat zij als Statenlid het recht hebben om te stemmen zonder ruggespraak en dat maakt het wat ingewikkelder dan men oorspronkelijk misschien dacht." Volgens Dowers zijn alle partijen het met elkaar eens dat er in ieder geval volgens internationaal recht regelingen moeten komen voor stellen van hetzelfde geslacht. "Wat wij hebben gezegd is; laten we even schorsen om te kijken hoe simpel of ingewikkeld dat is en om met de hoogleraren en wetgevingsjuristen te spreken om op basis daarvan een antwoord te geven of je dan ook zo'n amendement moet voortzetten." Volgens minister Dowers geven de meeste adviseurs aan dat de Raad van Advies zich over het amendement voor geregistreerd partnerschap zal moeten buigen. Dat betekent dat de behandeling van het amendement dan ook zal worden uitgesteld. Hoe lang het gaat duren, weet minister Dowers niet. "Maar ik zal mijn tijd ervoor nemen." Dowers ontkent dat de uitstel moedwillig is. De minister zegt dat hij aanvankelijk ervan uitging dat het proces rond het amendement voorspoedig verliep en dat een meerderheid van Statenleden wel aan boord zou gaan. "Ik heb nu de indruk dat het niet het geval is. Er is nogal wat commotie eromheen."

25 augustus: 'Ondermijn uw gezag niet en keur wetswijziging homohuwelijk af'

ORANJESTAD — Priester Daniel Wieslaw Szpila van de parochie Birgen di Fatima in Dakota doet in een open brief aan premier Mike Eman een verzoek tot afwijzing van de wetswijziging voor geregistreerd partnerschap en homohuwelijk. "Ondermijn uw eigen gezag niet onder het toezien van uw volk door wetten goed te keuren die zelfs het Europees Hof voor de rechten van de Mens als recht heeft afgekeurd", aldus Szpila in zijn brief van 22 augustus.

Volgens Szpila is de grondslag voor afwijzing van een dergelijke wet 'de wet van God'. Dat onderbouwt hij door te refereren naar een viertal Bijbelteksten. Verder meldt Szpila dat deze afwijzing ook berust op 'de vrees voor de morele consequenties voor ons volk, indien die wijziging wordt doorgevoerd'. Deze consequenties zijn volgens de priester 'vernietiging van het fundament van ons gemeenschappelijk huis, chaos, arrogantie, verwarring, intolerantie en minachting'.

Hij beseft, naar eigen zeggen, dat de premier onder druk staat, maar wil door middel van zijn brief toch een beroep op Eman doen om het volk dat hem heeft gekozen en haar vertrouwen in de premier heeft gesteld om dit land te besturen niet teleur te stellen. "Wij verwachten van u de hoogste waardigheid, opdat u nooit wetten uitvaardigt die in strijd zijn met de wetten van God, die u zelf in uw geloofsovertuiging erkent als Heer", stelt de priester.

Szpila meent dat Eman niet uit het oog moet verliezen dat dit 'diep christelijk volk', zoals hij naar Aruba refereert in zijn brief, zich nooit intolerant, agressief of discriminerend heeft getoond ten opzichte van het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht, en dat deze gevoelens niet de grondslag vormen voor afwijzing van dit soort huwelijk.

"Ik heb zelf een beroep gedaan via de media om personen met een homoseksuele aanleg niet te vernederen of te minachten, wat niet bij ons christelijk gedrag past", aldus Szpila. "Wij kunnen nooit een zonde accepteren, maar wij kunnen een zondaar ook niet kwetsen." De priester doet een oproep om in harmonie met elkaar te leven door zich 'te verzetten tegen de extravagante eisen die eerst op legale wijze de morele orde van ons volk willen vernietigen'. Volgens de priester zullen deze eisen gevolgd worden door meer eisen, wat volgens hem al bekend is in andere delen van de wereld.

29 augustus: Debat nieuw Burgerlijk Wetboek verdaagd naar 8 september

ORANJESTAD — De openbare vergadering in het parlement over het nieuwe Burgerlijk Wetboek van Aruba is uitgesteld naar 8 september. Statenvoorzitter Marisol Lopez-Tromp ging over tot verdagen van het debat, nadat

vanochtend slechts acht Statenleden - en geen enkele minister - kwamen opdagen voor de voor vandaag geplande voortzetting.

Om een openbare vergadering te laten plaatsvinden is een minimum van elf aanwezige Statenleden vereist. Mensen op de publiekstribune die waren gekomen voor het debat rond geregistreerd partnerschap, zagen vanochtend dat alleen leden van oppositiepartijen MEP en PDR aanwezig waren voor de voortzetting van het debat dat vorige week maandag op verzoek van een meerderheid binnen de Staten werd geschorst. Zowel PDR-leider Andin Bikker als Justitie-minister Arthur Dowers hadden schriftelijk aan de Statenvoorzitter om uitstel gevraagd. Bikker had dit overigens na overleg ook namens de andere fracties gedaan. "We zijn in overleg over verschillende thema's. Het is immers pas om de vijftien jaar dat je een burgerlijk wetboek kunt aanpassen. Er is een aantal zaken binnen het burgerlijk wetboek dat we graag nader willen bestuderen", aldus de PDR-leider. Zelf zegt hij drie amendementen klaar te hebben liggen.

MEP-leider Evelyn Wever-Croes sprak haar verontwaardiging en afkeuren uit over het feit dat zowel minister Dowers als minister Paul Croes van Sociale Zaken niet waren komen opdagen. Volgens haar was dit ook de eerste keer in de geschiedenis van Aruba dat ministers en de meerderheidsfractie verstek hebben laten gaan. "Een ongehoorde belediging voor het parlement", aldus de politica. Wever-Croes herhaalde de positie van haar partij dat geregistreerd partnerschap niet via een amendement, maar juist gedragen door de regering in het burgerlijk wetboek moet worden gebracht, het liefst na een uitgebreide dialoog met sociale partners en door de bevolking voldoende te hebben geïnformeerd. MEP heeft een eigen voorstel klaarliggen om in de Staten te bespreken, 'gezien het belang en de gevoeligheid van het thema'. "Ons voorstel gaat uit van respect voor zowel het huwelijk als instituut als voor de belangen en rechten van een groep mensen waar, hoewel het een minderheid is, rekening mee gehouden moet worden."

Op de vraag waarom de AVP-fractie vanochtend niet aanwezig was, zegt AVP-parlementariër Chris Dammes tegen Amigoe: "Alle fracties hebben uitstel gevraagd om de regering de tijd te geven om met een Nota van Wijziging te komen. Ook de regering had om uitstel gevraagd, maar de Statenvoorzitter heeft het meerderheidsverzoek en het verzoek van de regering niet gerespecteerd."

MEP gaat akkoord met uitstel van behandeling, mits er ook sprake is van dat de partijen de mogelijkheid benutten om dichter tot een oplossing te komen. "Om de regering ook de instructie te geven om actie te ondernemen en informatie te geven", aldus Wever-Croes. Zij vindt dat premier Mike Eman zich ook in de discussie moet mengen en aanwezig moet zijn wanneer het debat wordt voortgezet. "De AVP-regering kwam met de wet voor een nieuw burgerlijk wetboek. De AVP-fractie kwam met het amendement voor geregistreerd partnerschap, maar nu zijn geen van beide er om ze te verdedigen. Wij hebben een voorstel en hopen dat dit ook in overweging wordt genomen zodat de regering met een oplossing komt waar iedereen tevreden over kan zijn."

Ook PDR-leider Bikker sprak zijn teleurstelling uit dat collega's niet aanwezig waren, al was het maar om de vele andere thema's in het nieuwe burgerlijk wetboek te behandelen.

Diversen

03 augustus: 35 historische panden krijgen informatiebord

ORANJESTAD — Om lokalen en toeristen beter te informeren over de historische en monumentale panden die Aruba herbergt, zijn, na jaren van praten, onlangs de eerste informatieborden bij de complexen Ecury (Monumentenbureau) en Henriquez (Archeologisch Museum) geplaatst en onthult. De borden geven naast archeologische feitjes ook inzicht in de geschiedenis van het pand.

Al in 2012 schreef de Amigoe naar aanleiding van een interview met Olga van der Klooster en Michiel Bakker, de schrijvers van de Monumentengids Aruba, dat honderd historische monumenten vanaf januari 2013 zouden worden voorzien van wegwijzers en dat enkele monumenten bordteksten met informatie zouden krijgen over het object. Over het belang van deze aanvullend tekstborden zei Van der Klooster toen: "Bijvoorbeeld goudsmelterij Balashi. Als je daar nu naar toe gaat, dan denk je, waar moet ik nu naar kijken en wat stelt het voor?" Het idee was dat daar een bord met een plattegrond moest komen dat uitleg gaf over wat er te zien is en wat het precies in het verleden is geweest.

Het toenmalige plan is 2,5 jaar later officieel in werking gezet. Aruba Tourism Authority (ATA) onthulde kortgeleden, samen met leden van het ministerie van Cultuur en het Monumentenbureau Aruba, de eerste twee ijzeren informatieborden in de Schelpstraat. De borden, die door een stenen paaltje worden ondersteund, geven inzicht in de originele structuur van het Ecury- en Henriquez-complex. Daarnaast vertelt het wie de eerste bewoners zijn geweest en waar het pand toentertijd voor heeft gediend. Lokalen en toeristen kunnen op deze manier kennis maken met de geschiedenis en met de Arubaanse culturele erfenis.

De bedoeling is dat in totaal 35 panden worden voorzien met deze informatieve borden. 21 van deze gebouwen hebben de monumentale beschermde status, de rest betreft een historisch gebouw. Onbekend is welke andere panden straks gesierd worden met een informatieborden. Het totale project is tot stand gekomen door een samenwerking tussen ATA, het ministerie van Toerisme, Transport, Primaire Sector en Cultuur, het Tourist Product Enhancement Fund (TPEF), Dienst Openbare Werken (DOW), Dienst Infrastructuur en Planning en Stichting Monumentenfonds Aruba.

03 augustus: Zomercarnaval verovert plek op wereld-erfgoedlijst

ORANJESTAD — Het Rotterdamse zomercarnaval heeft als honderdste traditie een plek veroverd op de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed in Nederland (Unesco). Stichting Zomercarnaval, die al sinds 31 jaar het Zomercarnaval organiseert, heeft aangetoond dat de traditie 'levend erfgoed' is.

Dat schrijven de Volkskrant en de nieuwssite Waterkant.net op hun websites. Deze krant schreef eind mei al dat Stichting Zomercarnaval bezig was met een petitie om het Zomercarnaval op de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed-lijst (Unesco) in Nederland te plaatsen. Onder andere gevlmachtigde minister van Aruba in Nederland, Alfonso Boekhoudt, ondertekende het voordrachtformulier. Stichting Zomercarnaval kon aantonen dat de activiteit van 'groot belang is voor de culturele identiteit en sociale cohesie en dat ze zich actief wil inzetten om dit kleurrijke erfgoed door te geven aan de toekomst'. In het opgestelde erfgoedzorgplan zijn verleden, heden en de toekomst op duidelijke wijze met elkaar verbonden en zijn er acties gepland om eventuele knelpunten aan te pakken.

Het Zomercarnaval startte in 1982 in het Nederlandse Utrecht als tropisch feest waar studenten afkomstig uit Aruba en Curaçao op af kwamen om hun carnavalstraditie te vieren. In korte tijd groeide het feest uit tot een massaal samenkomen van verschillende culturen en werd het festival verplaatst naar Rotterdam. Inmiddels doen ruim twintig carnavalstradities aan het Zomercarnaval mee, afkomstig uit onder andere Zuid-Amerika en het Caribisch gebied, maar ook uit Noord-Afrika, Kaapverdië, Spanje en Portugal.

06 augustus: Team Aruba aandeel in Olympisch 'Athletes' Forest'

RIO / ORANJESTAD — De zeven Olympische sporters van Aruba horen bij de ruim 11.400 sporters die gisteravond tijdens de openingsceremonie van Rio 2016 in het Maracanã Stadium een zaadje hadden gekregen. Dat zaadje stopten ze in één van de potjes die in zilverkleurige stellages langs de binnenkomstroute stonden. Het Braziliaanse Olympisch Comité gaat deze zaadjes planten en zo het eerste The Athletes Forest laten groeien, als aandeel in het stoppen van de opwarming van de aarde.

Aruba kwam gisteravond als dertiende land binnen (op volgorde van het Portugese alfabet) en de zeven sporters werden vergezeld door chef de mission Patrick Werleman, drie coaches en leden van het Arubaanse Olympisch Comité. Zoals bekend was zeiler Nicole van der Velden de vlagdrager. Nicole Hoevertsz, secretaris van COA en IOC-lid, had vlak voor vertrek naar Rio verteld dat Aruba met haar zeven deelnemende sporters 'niet eens de kleinste delegatie is'. "Er zijn twintig landen met drie sporters, negen landen met twee sporters en het land Toevaloe doet met één sporter mee. Vroeger huilden we vaak van frustratie, deceptie en teleurstelling als we weer eens een poging deden om ons te kwalificeerden en het net niet lukte. Vier jaar geleden in Londen dachten we ook dat het ging lukken, maar toen kwamen we net te kort. Maar dit jaar is het ons wel gelukt: Aruba doet voor het eerst mee aan de Olympische Spelen."

08 augustus: Arubaanse outfit gooit internationaal hoge ogen

ORANJESTAD — Tijdens de openingsceremonie van de Olympische Spelen afgelopen vrijdagavond in Rio werd niet alleen gelet op de landen die tijdens het defilé binnenliepen, maar werden ook de outfits van de teams uitgebreid besproken. Aruba staat volgens Theglobemail.com op nummer 1 in de top zeven 'boldest uniforms', ofwel de meest gedurfde outfits.

De Arubaanse outfit, felblauw gecombineerd met geel en wit en de bijpassende hoed, trok veel bekijks tijdens de openingsceremonie in Rio. Zelfs zoveel, dat deze werd gezien als 'één van de meest gedurfde outfits' tijdens deze avond. Theglobemail.com stelde een top zeven samen van de meest uitbundige ceremoniële kleding die gebruik hadden gemaakt van 'gedurfde patronen, levendige kleuren en traditionele elementen'. Over Aruba zeiden ze: "Een gekleurde print liep van boven naar beneden over de blazers en hoeden van de Arubaanse atleten. Gecontrasteerd met een frisse witte rok en broek, waardoor het effect eenvoudig maar tegelijkertijd ook uitbundig was."

09 augustus: Kunstverbinding tussen Caribische eilanden

ORANJESTAD — Twaalf kunststudenten van verschillende Caribische eilanden, verblijven de komende drie weken op Aruba als onderdeel van het Caribbean Linked Residency programma. Dit programma wordt georganiseerd door Ateliers '89, het ARC Magazine van Holly Bynoe en het Fresh Milk kunstplatform van Barbados.

De bedoeling is om opkomende kunstenaars van het Caribisch Gebied te laten kennismaken met andere jonge opkomende artiesten, zodat nieuwe regionale samenwerkingsverbanden en cultureel begrip tot stand kunnen komen. De artiesten komen uit Puerto Rico, Bermuda, Bahamas, Guyana, Haïti, Jamaica, Trinidad, de Kaaimaneilanden, Cuba en Curaçao. Van lokale bodem doet de Arubaanse Laura de Vogel mee.

Caribbean Linked biedt de deelnemers de mogelijkheid om tijdens hun verblijf ateliers en werkplaatsen van verschillende lokale artiesten te bezoeken en workshops bij te wonen. De inspiratie die ze tijdens dit verblijf opdoen, wordt vertaald in hun eigen werken die tijdens een expositie op 21 augustus aan het publiek worden getoond. Alle werken zijn tijdens deze tentoonstelling overigens te koop.

10 augustus: Ernesto Rosenstand overleden

ORANJESTAD — Docent Spaans, schrijver, dichter en Ridder in de Orde van Oranje Nassau, Ernesto Rosenstand, is op 85-jarige leeftijd overleden.

Rosenstand was zeer bekend in de Arubaanse literaire en artistieke wereld. Hij is in Santa Marta in Colombia geboren en kwam op 11-jarige leeftijd naar Aruba. Hij ging na zijn opleiding aan de slag als docent Spaans, waarna hij ook werkzaam was bij de Inspectie Onderwijs en het Examenbureau. In de jaren 50 vertelde Rosenstand kinderverhalen voor Radio Kelkboom. De schrijver deed ook vertaalwerk, paste stukken aan en schreef originele toneelstukken en musicals voor toneelgroep Mascaruba. Hij verliet Mascaruba, omdat hij zich niet kon vinden in de eenvoudige komedies die deze groep bracht.

Hij richtte in 1978 de theatergroep Teatro Experimental Arubano op, die door middel van de originele stukken van de hand van Rosenstand vooral een kritische blik richtte op de maatschappij en de toen heersende problematiek. Hoewel hij docent Spaans was, schreef Rosenstand uitsluitend in zijn moedertaal Papiamentu. Hij publiceerde poëzie, proza, beschouwingen en kritiek via columns in lokale bladen. Rosenstand is vooral bekend geworden door zijn verhalen over het Arubaanse Indianen-verleden, Cuentanan Rubiano en Cuentanan pa un y tur. Nadat hij met pensioen ging, bleef hij nog proza en poëzie schrijven. Door zijn werken blijft Rosenstand in de Arubaanse geschiedenis aanwezig, zoals hij zelf in één van zijn talloze gedichten meldt: "Ik ben aanwezig, denk maar niet dat ik erg ver weg ben, dat ik je in de steek heb gelaten. Nee! Ik ben er, aanwezig, alsof ik nooit ben vertrokken."

11 augustus: Musea San Nicolas open in september

SAN NICOLAS — Als de werkzaamheden zoals gepland blijven doorgaan, kunnen twee musea in San Nicolas in september open voor het publiek. Het Industrieel museum (Museo Industrial) komt in het voormalige Watertorengebouw en het Gemeenschapsmuseum (Museo Comunitario) komt in het pand waar vroeger de Nicolaas Store in zat.

In het Industrieel museum moet op een interactieve en moderne manier de geschiedenis van de zes verschillende nijverheden op Aruba worden tentoongesteld, zeg het ministerie van Cultuur. De toren zelf moet de voornaamste bezienswaardigheid worden. De voormalige Nicolaas Store wordt klaargemaakt voor een expositie over de winkel in haar glorie dagen waar toentertijd zo goed als alles te koop was. Daarna wordt in de loop van enkele maanden de vaste tentoonstelling geïnstalleerd, dat een beeld moet geven van de Arubaanse gemeenschap met de focus op San Nicolas.

"Deze musea bieden de mogelijkheid aan onze samenleving om iets meer te weten te komen over verschillende fasen uit onze geschiedenis, waardoor er waardering ontstaat voor wat onze voorouders hebben bereikt", aldus Indra Zaandam, adviseur van Cultuur-minister Otmar Oduber.

26 augustus: Eerste Koninkrijkstoernooi op Aruba

SAN NICOLAS — Aruba is gastland voor het eerste Koninkrijkstoernooi, dat begin oktober in het Joe Laveist Sport Park wordt gehouden. Een totaal van 150 jongeren uit Aruba, Curaçao, St. Maarten en Nederland nemen het tegen elkaar op in diverse sporten. Het is een initiatief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ronald Plasterk, die de band tussen de jongeren in het Koninkrijk wil versterken.

De organisatie is in handen van Nederland (ministerie van Veiligheid en Justitie) en gastland Aruba, zo liet de Vertegenwoordiging van Nederland op Aruba (VNO) weten. Amigoe sprak met VNO-woordvoerder Jeroen Boudestijn over de achtergrond van het toernooi. "Verwar het Koninkrijkstoernooi niet met de Koninkrijksspelen, want dat was iets anders. Bij het Koninkrijkstoernooi gaat het om deelnemers - jongeren tussen de twaalf en zeventien jaar - die meedoen aan het Nederlandse gedragsinterventieprogramma 'Alleen jij bepaalt wie je bent' (AJB) of aan de lokale versie van dit programma." Boudestijn legt uit dat AJB is gericht op kwetsbare schoolgaande kinderen die uit een sociaal zwak milieu komen. "Dit programma is uitgerold in de vier landen en op Aruba heet het 'Bo future ta den bo man'."

Het doel van dit gedragsinterventieprogramma is om kwetsbare, schoolgaande jongeren tussen de twaalf en zeventien jaar een zinvolle vrijetijdsbesteding te geven. Het ministerie van Veiligheid en Justitie ziet dit als een goede manier om jongeren te helpen om positieve keuzes te maken. Zo krijgen ze onder andere de kans om langere tijd, onder begeleiding van speciaal opgeleide trainers en rolmodellen, lid te worden van een sportclub. En de jongeren lijken die kans te grijpen, want volgens VNO is het gedrag van de jongeren positief veranderd sinds ze aan AJB-activiteiten deelnamen. 150 jongeren zijn op basis van hun inzet en motivatie tijdens dit programma geselecteerd om mee te doen aan het Koninkrijkstoernooi. Ze zullen in de week van 3 tot en met 6 oktober tegen elkaar voetballen, basketballen en honkballen.

Aruba is gastland van het eerste Koninkrijkstoernooi. Op de vraag in welk land de tweede editie zal plaatsvinden, antwoordt Boudestijn: "Daar is nog geen zicht op. Aruba bood aan om de eerste editie te faciliteren en Justitie-minister Arthur Dowers is op Aruba de aanjager. Als het toernooi is afgelopen, zal er waarschijnlijk een evaluatie plaatsvinden om te beslissen of er een vervolg komt."

27 augustus: Vuurtoren volledig in ere hersteld

ORANJESTAD — Na een lange renovatieperiode opende de California Lighthouse gisteren officieel haar deuren voor genodigden en geïnteresseerd publiek. De 100 jaar oude vuurtoren werd volledig in ere hersteld door Ecoline Aruba, in opdracht van Stichting Monumenten Fonds Aruba (SMFA). De restauratiewerkzaamheden begonnen eind september vorig jaar. Het project kostte in totaal 1 miljoen florin.

* * * * *